

Monitor Księgowego 8/2022 z 05.08.2022

Data publikacji: 2022-08-12

Artykuł aktualny na dzień 17-08-2022

Dodatek węglowy - komu przysługuje

12 sierpnia 2022 r. weszła w życie ustawa o dodatku węglowym. Ustawa wprowadza wsparcie finansowe dla gospodarstw domowych, w których głównym źródłem ogrzewania są urządzenia zasilane węglem kamiennym, brykietem lub peletem zawierającymi min. 85% węgla kamiennego. Dodatek jest przyznawany jednorazowo, w kwocie 3000 zł na jedno gospodarstwo domowe.

Dodatek węglowy przysługuje gospodarstwu domowemu, w przypadku gdy są spełnione dwa warunki:

- głównym źródłem ogrzewania tego gospodarstwa jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane węglem kamiennym, brykietem lub peletem zawierającymi co najmniej 85% węgla kamiennego
- źródło ogrzewania zostało wpisane lub zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2022 r. poz. 438).

Dodatek węglowy wynosi **3 000 złotych** i jest przyznawany jednorazowo na wniosek złożony przez dowolnego członka gospodarstwa domowego.

Dodatek węglowy powiązany jest z gospodarstwem domowym, dlatego w przypadku złożenia wniosku przez więcej niż jednego członka tego gospodarstwa zostanie on przyznawany temu z wnioskodawców, który złoży wniosek jako pierwszy. Na potrzeby składania wniosków o wypłatę dodatku węglowego przyjmuje się, że jedna osoba może wchodzić w skład tylko jednego gospodarstwa domowego.

Przez gospodarstwo domowe, o którym tu mowa, rozumie się:

- 1) osobę fizyczną samotnie zamieszkujejącą i gospodarującą (gospodarstwo domowe jednoosobowe) albo
- 2) osobę fizyczną oraz osoby z nią spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie z nią zamieszkujejące i gospodarujące (gospodarstwo domowe wieloosobowe).

Dodatek węglowy nie przysługuje osobie w gospodarstwie domowym, na potrzeby którego zostało zakupione paliwo stałe, po cenie i od przedsiębiorcy, o których mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców niektórych paliw stałych w związku z sytuacją na rynku tych paliw (Dz. U. poz. 1477).

Z opublikowanego projektu wzoru wniosku o wypłatę dodatku węglowego wynika, że wniosek można składać także w przypadku gdy ogrzewanie budynku realizowane jest przez **lokalną sieć ciepłowniczą**, obsługiwaną z kotła na paliwo stałe. W tym przypadku do wniosku należy jednak załączyć oświadczenie właściciela lub zarządcy budynku o takim sposobie ogrzewania budynku zgodnie ze zgłoszeniem lub wpisem do centralnej ewidencji emisyjności budynków.

Jakie osoby mogą składać wniosek

Jeżeli umowy międzynarodowe nie stanowią inaczej, dodatek węglowy przysługuje mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terenie Polski:

- 1) obywatelom polskim,
- 2) cudzoziemcom przebywającym legalnie na terytorium Polski;
- 3) obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej oraz członkom ich rodzin posiadającym prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Kiedy złożyć wniosek

Wniosek o wypłatę dodatku węglowego składa się w terminie do dnia 30 listopada 2022 r.

Wnioski o wypłatę dodatku węglowego złożone po dniu 30 listopada 2022 r. pozostawia się bez rozpoznania.

Gdzie złożyć wniosek

Wniosek o wypłatę dodatku węglowego należy złożyć w gminie właściwej ze względu na miejsce zamieszkania osoby składającej ten wniosek. Wniosek można złożyć pisemnie lub elektronicznie.

Z ustawy wprost nie wynika co w przypadku osób które posiadają więcej niż jedno "gospodarstwo domowe" tj. np. stale mieszkają w jednej miejscowości ale w innej miejscowości posiadają dom (np. na wsi lub rekreacyjny) ogrzewany paliwem stałym.

Z ustawy wprost to nie wynika, ale można przypuszczać, że osoby takie nie otrzymają dodatku węglowego na dom ogrzewany paliwem stałym, jeżeli nie będzie to ich miejsce zamieszkania.

We wniosku wnioskodawca ma podać swoje miejsce zamieszkania, brak jest tam "adresu gospodarstwa domowego", co oznacza, że w zamierzeniach rządzących "miejsce zamieszkania wnioskodawcy" i jego "gospodarstwo domowe" powinny być tożsame.

Ze względu na brak regulacji ustawowych wprost wyłączających prawo do dodatku w takich sytuacjach, należy przyjąć, że będzie to kwestia sporna.

Kiedy nastąpi wypłata dodatku

Dodatek węglowy ma być wypłacany w terminie do miesiąca od dnia złożenia wniosku o jego wypłatę.

Najpierw wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje weryfikacji wniosku o wypłatę dodatku węglowego, w szczególności w zakresie zgłoszenia lub wpisania głównego źródła ogrzewania w centralnej ewidencji emisyjności budynków.

Jeżeli weryfikacja potwierdzi prawo do dodatku, zostanie on przyznany bez konieczności wydawania decyzji w tej sprawie. Wnioskodawca otrzyma informację o przyznaniu dodatku węglowego na wskazany przez niego adres poczty elektronicznej. Jeżeli wnioskodawca nie wskazał takiego adresu, to informacja o przyznaniu dodatku węglowego będzie mu udzielana osobiście (o takiej możliwości wnioskodawca ma być informowany przy składaniu wniosku).

Najważniejszą informacją jest jednak to, że nieodebranie informacji o przyznaniu dodatku węglowego nie wstrzymuje wypłaty tego dodatku.

Jeżeli weryfikacja nie potwierdzi prawa do dodatku, zostanie wydana decyzja o odmowie przyznania dodatku.

Forma "decyzji" będzie również wymagana do uchylecia decyzji oraz do rozstrzygnięcia w sprawie nienależnie pobranego dodatku węglowego.

Wniosek pod rygorem odpowiedzialności karnej

Informacje przedstawione we wniosku o wypłatę dodatku węglowego będą składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Dzięki tej klauzuli organy będą miały uprawnienie do podjęcia odpowiednich czynności w przypadku próby wyłudzenia świadczenia.

Dodatek węglowy zwolniony z podatku, wyłączony z dochodów i spod egzekucji

Dodatek węglowy ma za zadanie wsparcie gospodarstw domowych w związku z koniecznością zakupu węgla w sytuacji rosnących jego cen, nie jest zaś dochodem członków tych gospodarstw. Dlatego ustawa przewiduje przepisy:

- zwalniające dodatek węglowy od podatku dochodowego od osób fizycznych (art. 52jc updof),
- wyłączające dodatek węglowy spod egzekucji (art. 833 § 6 k.p.c., art. 10 § 4 i art. 80 § 2a pkt 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz
- skutkujące nieuwzględnianiem dodatku węglowego przy obliczaniu wysokości osiągniętego dochodu (art. 26 ust. 7e updof, art. 8 ust. 4 pkt 18 ustawy o pomocy społecznej)

Podstawa prawna:

Ustawa z 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym - Dz.U. z 2022 r. poz. 1692

Źródło:

Projekt rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie wzoru wniosku o wypłatę dodatku węglowego - nr z wykazu 924 opublikowany 10 sierpnia 2022 r. na www.legislacja.gov.pl

Ewa Sławińska

prawnik, redaktor naczelna "MONITORA księgowego"